

Da li se adaptivni potencijal psihopatskih individua prenosi i na reproduktivnu motivaciju njihovog potomstva?

Svetlana Pavlović, Laboratorija za razvojnu psihologiju, Filozofski fakultet, Beograd

Janko Međedović, Institut za kriminološka i sociološka istraživanja, Beograd

Savremeni način života doneo je velike promene koje se pre svega odnose na stalnu mobilnost i promenljivost sa kojima se ljudi suočavaju. U takvim uslovima od pojedinaca se očekuje da se stalno prilagođavaju novim uslovima života, te postoje osnovane pretpostavke o tome da se evolucija savremenog čoveka odvija sporije i pod nešto drugačijim okolnostima nego što je to bio slučaj u našim predačkim zajednicama. Oblast koja se kroz postavke evoluciono-bioloških modela bavi proučavanjem promena, odnosno individualnih razlika u ponašanju, ispitujući vezu između ekoloških i sredinskih faktora i adaptivnih formi ponašanja, naziva se ljudska bihevioralna ekologija (Davies et al., 2012). U ovoj oblasti nas zanima da analiziramo da li je neko ponašanje adaptivno, odnosno da li je pozitivno povezano sa reproduktivnim uspehom, kao i na koji način i pod kojim uslovima je adaptivno.

U ovom istraživanju cilj nam je bio da utvrdimo povezanost između Trijarhijskog modela psihopatije, adaptivne vrednosti roditeljskog ulaganja, reproduktivne motivacije potomaka i nepovoljne životne sredine. Takvi nalazi doprinose našem saznanju o tome da li su određene psihopatske karakteristike pod uticajem prirodne selekcije, odnosno kakva je dinamika adaptivnog psihopatskog potencijala na narednu potomačku generaciju.

Uzorak su činili ispitanici uglavnom u postreproduktivnoj fazi života (N=373), a jedan deo podataka dobili smo od njihovih potomaka (N=222).

Adaptivni troškovi ulaganja u decu se uglavnom očitavaju na nivou roditelja. Naše istraživanje daje uvid u to kakve koristi od ulaganja u pogledu adaptivne vrednosti može imati potomačka generacija, s obzirom na to da, prema našim nalazima, ulaganje u potomke jeste isplativo i ono povećava njihovu reproduktivnu motivaciju.

Psihopatske individue svoj fitnes postižu preko većeg broja dece, kao i ostvarivanjem dece sa različitim partnerima. Svoj adaptivni potencijal oni prenose i na svoje potomke. S obzirom na to da smo pokazali da psihopate manje ulažu u svoju decu kada žive u disfunkcionalnim porodicama, ostaje otvoreno pitanje da li je takvo činjenje adaptivno?